

Dosarul nr. 2ra-688/22
2-20154751-01-2ra-18052022

prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central – V. Negurița
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, A. Malîi, I. Dutca

ÎNCHEIERE

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexandru Tihon,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Boaghe împotriva lui Alexandru Tihon cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Alexandru Tihon și s-a menținut hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central,

c o n s t a t ă :

La 07 decembrie 2020 Diana Boaghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Tihon cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta Diana Boaghe a indicat că la xxxxx a încheiat căsătoria cu pârâtul Alexandru Tihon, eveniment înregistrat și trecut în registrul actelor de stare civilă de către OSC xxxxx.

S-a menționat că din căsătorie au doi copii gemeni minori: xxxxx

S-a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din xxxxx s-a desfăcut căsătoria încheiată între părți, domiciliul copiilor minori fiind stabilit cu mama, Diana Boaghe.

La moment pârâtul este plecat peste hotarele țării și nu acordă sprijin material adecvat copiilor săi, motiv din care reclamanta s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Reclamanta consideră că suma de 3 751, 10 lei pentru fiecare copil ar asigura corespunzător necesitățile copiilor minori, or aceștia frecventează activități extrașcolare și au nevoie de tratament medical periodic.

Diana Boaghe a solicitat încasarea pensiei de întreținere de la pârâtul Alexandru Tihon în beneficiul copiilor minori xxxxxx în mărime de a câte 3751,1 lei pentru fiecare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat din contul lui Alexandru Tihon în

beneficiul Diane Boaghe suma de a câte 2 500 lei lunar, pentru fiecare copil în parte, începând cu 07 decembrie 2020 și până la atingerea majoratului, precum și suma de 200 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru citare publică, suma de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar contul statului - taxa de stat în sumă de 1 800 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul central, la data de 01 iulie 2021, în termenul legal, Alexandru Tihon a contestat-o cu apel, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă parțial, cu încasarea pensiei de întreținere din contul apelantului pentru întreținerea copiilor minori în cuantum de 1/3 din salariu.

Prin decizia din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Alexandru Tihon și s-a menținut hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul central.

În consolidarea soluțiilor sale, instanțele ierarhic inferioare au indicat că în acord cu art. 75 din Codul familiei, în cazul în care unii copii rămân cu un părinte, iar alții - cu celălalt, pensia de întreținere plătită în favoarea părintelui mai puțin asigurat se stabilește într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

Instanța de apel a notat că în corespundere cu reglementările prevăzute la art.76 alin.(1) Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său, are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75.

Raportând prevederile legale menționate la circumstanțele cauzei, instanțele ierarhic inferioare au dispus încasarea din contul tatălui în beneficiul mamei pensia pentru întreținerea copiilor minori în sumă fixă în cuantum de a câte 2 500 lei pentru fiecare copil.

În acest sens, instanțele ierarhic inferioare au stabilit că părțile anterior au locuit și au muncit legal cu familia în SUA, apelantul intrând în țară la data de 04 februarie 2021.

Instanțele de judecată au menționat că potrivit informației eliberate de Biroul Național de Statistică, minimumul de existență a unui copil în vârstă de 1-6 ani constituie 1 751,10 lei. Reieșind din faptul că această sumă este insuficientă pentru asigurarea necesităților copiilor minori, constituind, de fapt, un minim de existență și reieșind din faptul că apelantul este apt de muncă, instanțele de judecată au considerat că suma de a câte 2 500 lei pentru fiecare copil minor este una rezonabilă, având în vedere interesul superior al copiilor de a avea un trai decent și faptul că sumele respective nu sunt împovărătoare pentru apelant.

Instanța de apel a respins argumentele apelantului, precum că este angajat în calitate de șofer cu un salariu de 4 000 de lei pe lună. Instanțele de judecată au apreciat contractul de muncă prezentat de către Alexandru Tihon în acest sens ca fiind un act dubios, întocmit cu scopul de a micșora artificial cuantumul pensiei de întreținere pentru copii.

La 20 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Alexandru Tihon a declarat recurs împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii, cu încasarea pensiei de întreținere din contul apelantului pentru întreținerea copiilor minori în cuantum de 1/3 din salariu.

În motivarea recursului a invocat interpretarea eronată a legii de către instanțele de judecată, precum și neelucidarea tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei.

În opinia recurentului, pensia de întreținere a copilului minor poate fi încasată în sumă fixă doar în cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază al pârâtului, despre salariu și/sau alte venituri ale acestuia, sau în cazul în care pe parcursul examinării cauzei sunt prezentate date că pârâtul nu este încadrat în câmpul muncii. În acest sens, recurentul a indicat că a prezentat probe ce confirmă că este angajat în câmpul muncii.

Prin referința din 13 iunie 2022 intimată Diana Boaghe a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan v. Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer v. Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac v. Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate

constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, decizia motivată din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată electronic lui Alexandru Tihon la data de 15 februarie 2022 (f.d. 121). Prin urmare, termenul pentru depunerea recursului urma să expire pe data de 15 aprilie 2022, însă având în vedere că în perioada 02 martie 2022- 01 aprilie 2022, în conformitate cu dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a fost suspendată de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile și termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile au fost întrerupte, urmând să curgă noi termene, prin urmare, completul de admisibilitate consideră în termen recursul declarat de Alexandru Tihon la data de 20 aprilie 2022.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizînd în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Alexandru Tihon, acesta nu a evidențiat memoriul

ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Alexandru Tihon nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson v. Olanda*, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Alexandru Tihon nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Alexandru Tihon a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „*Levages Prestations Services*” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele

pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Alexandru Tihon împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexandru Tihon împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh